

P. S. SCIENCE & H. D. PATEL ARTS COLLEGE, KADI

Internal Examination

B.A. Semester - III

[Mark : 40

9-10-2015]

Sanskrit : CE-205

[11-00 to 12-30

(1) रघुवंशम् - सर्ग - १४ - श्रीकालिदासः ।

(2) व्याकरणम् ।

1. [A] नीचेनाभांथी गमे ते त्रध श्लोकोनो अनुषाड करो.

9

- (1) ते पुत्रयोर्नैर्ऋतशास्त्रमार्गानार्द्रानिवाङ्गो सदयं स्पृशन्त्यौ ।
अपिप्सितं क्षत्रकुलाङ्गानानां न वीरसूशब्दमकामयेताम् ॥
- (2) कृताञ्जलिस्तत्र यदम्ब सत्यान्नाभ्रश्यत स्वर्गफलाद् गुरुर्नः ।
तच्चिन्त्यमानं सुकृतं तवेति जहार लज्जां भरतस्य मातुः ॥
- (3) तामङ्कमारोप्य कृशाङ्गयष्टिं वर्णान्तराक्रान्तपयोधराग्राम् ।
विलज्जमानां रहसि प्रतीतः प्रच्छ रामां रमणोऽभिलाषम् ॥
- (4) किमात्मनिर्वादकथामुपेक्षे जायामदोषामुत संत्याजामि ।
इत्येकपक्षाश्रयविक्लवत्वादासित्स दोलाचलचितवृत्तिः ॥
- (5) स लक्ष्मणं लक्ष्मणपूर्वजन्मा विलोक्य लोकत्रयगीतकीर्तिः ।
सौम्येति चाभाष्य यथार्थभाषी स्थितंनिदेशे पृथगादिदेश ॥

[B] नीचेनाभांथी गमे ते ते संदर्भ समजावो.

5

- (1) तस्यापतन् मूर्ध्नि जलानि जिष्णोर्विध्यस्य मेघप्रभवा इवापः ।
- (2) षडाननापीतपयोधरासु नेता चमूनामिव कृत्तिकासु ।
- (3) अपि स्वदेहात्किमुतन्द्रियार्थाद्यशोधनानां हि यशो गरीयः ।
- (4) मत्तः सदाचारशुचेः कलङ्कः पयोदवातादिव दर्पणस्य ।

[P.T.O.]

(1)

2. મહાકાવ્યનાં લક્ષણો જણાવી, રઘુવંશનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

14

2. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

- (1) કાલિદાસનું સાહિત્ય સર્જન.
- (2) રામનું પાત્રાલેખન.
- (3) સીતાત્યાગનો નિર્ણય.
- (4) ઉપમા કાલિદાસસ્ય.
- (5) રામનો રાજ્યાભિષેક

3. નીચેનામાંથી કોઈપણ છ પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો.

12

- (1) રઘુવંશ મહાકાવ્ય કેટલા સર્ગોમાં નિબદ્ધ છે ?
- (2) સીતાએ માતાઓને શું કહીને પ્રણામ કર્યા ?
- (3) રામ ઉપર થતો અભિષેક કેવો લાગતો હતો ?
- (4) રામે કૈકેયીની લજ્જા કેવી રીતે દૂર કરી ?
- (5) રાજા તરીકે રામનું શાસન કેવું હતું ?
- (6) રામ પોતાના ઉપર લાગેલા કલંકને કઈ રીતે સહન કરી શકે તેમ નથી ?
- (7) લક્ષ્મણે રામની આજ્ઞા કોની જેમ સ્વીકારી ? શા માટે ?
- (8) વાચિ અને જગતી રૂપ સમજાવો.
- (9) અસ્માકમ્ અને કેષુ રૂપ સમજાવો.
- (10) તાનિ અને કાનિ રૂપ ઓળખાવો.